

Onze Vogels

maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

nummer 2
februari 2013

■ De blackface zebra vink ■ Highlights Bondsshow

- 04** Zebravinken - blackface **08** Highlights Bondsshow
- 13** Column voorzitter **14** Melanine in dit millennium deel 4
- 16** Door de ogen van de keurmeester: de Gouldamadine
- 20** Behuizing grasparkieten **22** Vogels in de spraak
- 23** Volière van de maand **24** Column keurmeester
- 25** Jeugd op de Bondsshow **27** Vogelkunde deel 19
- 28** De Wompoo vruchtenduif **31** Bondsmededelingen
- 33** NBvV info **34** Kalenderartikel

Foto voerpagina: Pfrimeriparkiet (Pyrhura pfrimeri) – waarmee Dhr. M. Hoogerwaard uit Dussen op VOGEL 2013 een oorlonde voor Eerste Eigen Kweek verdiende Foto: Pieter v.d. Hooven

NBvV

Lidgewest: 'Onze Vogels' is het maandelijkse tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 30.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De isdiale oplage van Onze Vogels bedraagt 32.000 exemplaren. Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 540 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat de mogelijkheid om verspreid lid te worden; iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging kan verspreid lid worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost € 35,- per jaar.

Abonnementenprijs: Nederland € 26,- (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 28,-, priority Europa € 60,-. Landen buiten Europa € 90,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,- verbogen. Het abon-

nementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.
Adres: NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, tel. 0164-235007, e-mail: info@nbv.nl, website: www.nbv.nl
IBAN: NL55ABNA0468959262 ING bank; 11.48.324, BIC: INGBNL2A
IBAN: NL96INGB0001148324 T.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers. De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

Redactie: Albert Zomer (algemene knip en interviews), Pieter van den Hooven (tropen), Jan de Broune (eindredactie en zangkanaries), Henk van der Wal (postuurkanaries), Theo van Kollenburg (kleurkanaries), Geer Easenberg (vruchten-, insecten- en nectareters), Piet Onderdelinden (eindredactie en kranenavels), John van der Jagt (Europese cultuurvogels), Tim Simons (eindredactie), Hans van der Stroom (redactieoefening en jeugd), Klaas Snijder en Wil Groot (tekstcorrectie).

Redactieadres: Bondsbureau NBvV, t.a.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.
 Tel. 0164-235007 e-mail: hans.vanderstroom@nbv.nl
Zakelijke advertenties: Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen bij René van Loon, via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

colofon

Verantwoordelijkheid: De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeeltes daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

Voergeving: Aad Koeleman, X-Media Solutions, Doetinchem.

Druk: Senefelder Miset B.V., Doetinchem.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

Beëindiging lidmaatschap: Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkens male per 31 december opzeggen via het Bondsbureau.

Heeft de Blackface Mutatie ons wel al zijn geheimen verteld?

Wie de laatste jaren de ontwikkeling van de zebra-vinken volgt ziet dat er steeds meer mutatiecombinaties gekweekt worden. Er ontstaan kleurslagen die we niet eerder hebben gezien. Al jaren spreekt de liefhebber over een "triple" zebra-vink. Tot voor enkele jaren bedoelde hij dan een combinatie van oranjeborst, zwartborst en blackface in de basiskleur grijs en bruin. Ook in combinatie met isabel wordt deze "triple" met regelmaat gekweekt. Langzaam maar zeker werden deze kleurslagen gemeen goed.

De vooruitstrevende zebra-vinkliefhebbers wilde meer. Dit resulteert in "nieuwe" combinatie kleurslagen. Daarbij zijn diverse kleurslagen die ons verrassen. Hun uiterlijk is onverwacht. We hebben niet altijd het juiste antwoord, de juiste verklaring van dit uiterlijk blijft dan (nog) ongewis. Een voorbeeld: Voor enkele jaren werd o.a. door de NZC extra aandacht besteed aan de pastelmutatie. De mogelijke combinaties met pastel kwamen hierdoor in de belangstelling. In de praktijk bleek dat niet langer alle pastel combinatie kleurslagen een opgebleekt, overgoten, uiterlijk hadden. Dachten we enkele decennia lang dat met de bleekrug pastel grijs en -bruin wel de enige uitzondering in onze pastel standaardisen was genoemd. Nu zagen we dat een pastel blackface grijs of pastel zwartwang grijs nauwelijks reductie van zwart pigment (zwart eumelanine) in de tekening delen toont. Dit heeft er in Nederland toe geleid dat de visie op de pastel mutatie is aangepast. We gaan er nu vanuit dat hoge zwarte eumelanine concentraties in de tekening van de blackface (grijze) en zwartwang (grijze) zebra-vink maar (zeer) beperkt worden gereduceerd door de pastel mutatie. Dit wil zeggen dat de driehoek tussen oog- en snavelstreep en de buik bij de pastel blackface grijze nagenoeg zwart moet zijn. Dit geldt ook voor de wang- en flank van de zwartwang grijs. Hoe donkerder gekleurd hoe

beter is de redenatie in de vernieuwde standaardisen van de NZC. Al snel werd ook de pastel oranjeborst zwartborst blackface ons getoond door Bob Roerhorst. Zie ook de foto verder in dit artikel. Dit mannelijk exemplaar toont in de driehoek tussen oog- snavelstreep een diepere oranjebruine kleur dan de wangvlek. Ook de uitlopende buiktekening, veroorzaakt door de blackface mutatie, is dieper van kleur dan de borst. Op dat moment een heel ongebruikelijk en opvallend kleurpatroon. Ook andere oranjeborst pastel combinaties tonen dit patroon. Deze zebra-vink zette ons amper vier jaar geleden voor een raadsel. En raadsels, zebra-vinken raadsels, zijn mijn lust en mijn leven. Ik wil het begrijpen en kunnen uitleggen.

In dit artikel gaat het in eerste instantie over de werking van de blackface mutatie. Zijn de door ons gebruikte definities voor deze mutatie nog wel juist. Heeft de blackface mutatie ons wel al zijn geheimen verteld? Of is er iets anders wat we nog niet wisten. Ik zal je dan ook aan de hand van foto's proberen mee te nemen in mijn redenaties.

Vooraf

Wanneer we ons buigen over de werking van een mutatie en een definitie van deze werking opschrijven moeten we ons van een aantal zaken bewust

zijn. Erg vaak tref men in boeken en artikels een zeer concrete definitie aan.

Een voorbeeld hiervan is de definitie van de bruinmutatie. Deze definitie is heel eenduidig: De oxydatie (uitkleuren) van het zwarte eumelanine is niet volledig maar stopt bij een zandbruine kleur. Wie op de stellingen, tijdens de show, de bruine zebra-vinken vergelijkt komt tot de volgende conclusie. Er zijn bijna net zoveel bruine kleurnuances als dat er bruine zebra-vinken geshowd worden. Dit heeft te maken met een aantal zaken.

Eerst en vooral de natuurlijke variatiebreedte van een (wildvorm) populatie. Niet iedere individu, dus niet iedere zebra-vink, is gelijk. De ene zebra-vink bezit net iets meer of iets minder pigmentkorrels dan de andere. Deze pigment korrels zijn vervolgens bij de ene zebra-vink net weer iets verder geoxydeerd dan bij de ander.

Mogelijk nog belangrijker is de invoelt van de kweker. De kweker kiest er voor om specifieke zebra-vinken aan elkaar te paren. Dit is de kweekselectie. Door deze kweekselectie ontstaat een nog ruimere variatiebreedte.

En ten slotte is de werking van een mutatie niet absoluut. Bij de ene zebra-vink zullen de gevolgen van de werking van een mutatie net iets krachtiger zijn dan bij de andere.

De tot nu toe gebruikte definitie van de blackface mutatie.

tie

De tot nu gebruikte definitie van de blackface mutatie.

De blackface mutatie is voornamelijk een tekeningmutatie, de opsomming is de volgende:

- Op plaatsen waar de tekening van de blackface gevormd wordt door eumelanine, heeft deze de neiging uit te vloeien. Dit uit zich door het dichtvloeiën van de driehoek tussen oog- en snavelstreep en het uitvloeien van de borstband richting aars.
- In de stuitbevedering uit zich dat door het tonen van zwarte blokken overeenkomstig het patroon van de individuele bovenstaartdekveren. Ook de zwarte broektekening vloeit uit.
- Grote phaeomelanine concentraties zoals in de wang- en flanktekening vormen een barrière voor het uitvloeien van het zwarte eumelanine.
- Als bijkomende eigenschap heeft de blackface mutatie de neiging wat makkelijker het zwarte eumelanine te laten vloeien, indien in de buikkleur enige phaeomelanine aanwezig is. In de kweekpraktijk is gebleken dat het phaeomelaninebezit in het rug-/vleugeldekkend en de buikkleur als twee, in enige mate onafhankelijk van elkaar, door selectie te beïnvloeden, veervelden zijn.
- Ook zijn een aantal aspecten te noemen waar men als blackface kweker rekening mee moet houden.
- In het verleden en ook nu nog ziet men in blackface stammen de neiging om snel vet te worden op de borst en in de aars. Door kweekselectie is door de jaren heen deze eigenschap wel afgenomen. Nog steeds komt je op shows door vet in het model gestoorde blackface zebra-vinken tegen.
- Wie tijdens de kweekselectie onvoldoende aandacht besteedt aan de aanwezigheid van stippen in de flank van de man ziet deze stippen in aantal afnemen. Het lijkt of er een verband is tussen de mate waarin het pigment onder de borststreep richting aarsbevedering uitloopt en de aanwezigheid van de stippen in de flank. Daar waar de buik is voorzien van "blackface" pigment verdwijnen de stippen in de flank. Door zeer strenge selectie is deze eigenschap teruggedrongen. Tegenwoordig zien we gelukkig meer en meer blackface mannen die een normale stipbezetting in de flanken tonen. Deze mannen hebben daarnaast ook nog een bijna volledig

zwart onderlichaam en voldoen daarmee aan de door ons opgestelde kleurstandaard.

De combinatie van blackface en zwartborst.

Wanneer de blackface- met de zwartborst mutatie wordt gecombineerd ontstaan een aantal specifieke uiterlijke kenmerken.

De zebra-tekening die bij de blackface grijs wel aanwezig is loopt bij de zwartborst blackface grijs dicht.

De hier getoonde foto toont een man afkomstig uit de oranjeborst blackface zwartborst kweek. Het zwart toont tot op midden van de borst een oranjebruine restanten in de kleur. Wie de borst veertjes midden op de borst goed bekijkt ziet dat rond de schacht oranjebruine kleur aanwezig is. Hiermee verraadt de man dat hij split is voor oranjeborst. Een ander kenmerk van de zwartborst blackface is het zwart dat de bovenzijde van de oogteugel doorbreekt en prominent om de bovensnavel sluit. De witte omzoming in de vleugelpennen loopt als gevolg van de blackface mutatie dicht en alleen de phaeomelanine omzoming blijft zichtbaar. De bovenstaartdekveren tonen niet langer alleen de specifieke lengte tekening van de zwartborst maar er ontstaat terug een vorm van blok-tekening. Deze gereduceerde blokvorm kan op basis van kweekselectie prominent of meer als zwartborst tekening aanwezig zijn.

Ook deze vogel laat (helaas) een gebrek aan stippen zien in de bovenste helft van de flank. De conclusie van deze mutatiecombinatie is dat de kenmerkende blackface definities geen geweld aan worden gedaan. De definities blijven zoals eerder genoemd.

De volgende combinatie is die van oranjeborst zwartborst en blackface grijs

Ook nu weer kan de conclusie zijn dat definities van de blackface geen geweld aan worden gedaan. Het zwarte eumelanine in de tekening wordt vervangen door roodbruin phaeomelanine. De kwekers hebben in hun kweek zoveel mogelijk geselecteerd naar phaeomelanine bezet. De resulteert in een bijna volledig doorgekleurde diep oranjebruine kop.

Kenmerkend is de niet volledig oranjebruine staarttekening. (Er wordt ook nog zwart getoond.) Dit is een typisch kenmerk van de oranjeborst mutatie. De oranjeborst mutatie heeft moeite met het vervangen van eumelanine in de staarttekening. Dit aspect is eigenlijk in alle oranjeborst kleurslagen te herkennen. Hoe mooi deze vogel ook toont. Het gemis aan stippen in de flank wordt in de standaardreizen aangemerkd als ernstige fout.

Pastel oranjeborst zwartborst blackface.

De vogel toont het al eerder genoemde raadsel. De pastelmutatie reduceert het phaeomelanine in de wangen en op de borst. Deze reductie is niet anders dan verwacht. Maar wat gebeurd er met de specifieke blackface tekening. De driehoek tussen oog- en snavelstreep toont het phaeomelanine op een wijze die we niet verwachten. Het lijkt of de pastel mutatie geen enkele invloed heeft op de oranjebruine kleur. Vanaf de borst is ook de uitvloeiende buikkleur niet meer onderhevig aan de pastel mutatie. Zo ontstaat een nieuw kleurpatroon wat we als zebra-vink liefhebbers

› nog niet kende. Wat verder opvalt is de snavelstreep. Bij een oranjeborst blackface vormt de snavelstreep samen met oogstreep en de driehoek daartussen één kleurveld. Wie de foto goed bekijkt ziet dat snavelstreep wel door de pastelmutilatie is gereduceerd. Een verklaring lijkt dat er bij deze kleurslag een blokkade is voor de pastelreductie in de veervelden die blackface specifiek zijn.

Pastel oranjeborst zwartborst bruin.

Bij de kweek van het oranjeborst zwartborst grijs en -bruin ervaren we dat veel mannelijke exemplaren geen zuiver witte driehoek bezitten tussen oog- en snavelstreep.

Bij veel vogels zien dat dit veerveld phaemelanine toont waardoor een rest oranjebruine kleur in het wit getoond wordt. Deze ergerlijke kwaal neemt soms zelf dergelijke vormen aan dat het veerveld volledig dicht loopt. Keurmeesters en liefhebbers worden dan op het verkeerde been gezet en de vogels worden foutief als blackface aangemerkt. De man op deze foto toont een wangkleur die gereduceerd is maar voorzijde van de oogstreep waar het phaemelanine eigenlijk niet gereduceerd is. Wie nog eens goed kijkt zal echter tot de conclusie komen dat deze oogstreep voor een deel gelegen is in witte driehoek. De echte oogstreep lijkt dus wel gereduceerd door de pastel mutatie. Maar het uitlopende phaemelanine in het witte deel van de driehoek oog- en snavelstreep niet. Hetzelfde beeld zien we bij de buiktekening. De borstband wordt door de pastelmutilatie gereduceerd maar de tekening op de buik die de oranjeborst zwartborst eigen is blijkt niet aan de pastelreductie onderhevig.

De eumo mutatie.

Ieder jaar krijg ik wel weer een paar keer de vraag of het niet goed zou zijn de blackface mutatie in de "eumo's" in te kweken. Mijn antwoord is tot op dit moment altijd heel eenduidig geweest. "Nergens voor nodig, de blackface voegt niets aan de eumo mutatie toe". Een blackface eumo grijs ziet er immers precies zo uit als een eumo grijs. Hoewel de eumo grijze man op de foto's geen opti-

male eumo is. De staart laat nog tekening zien. Is wel duidelijk dat er geen veervelden anders gekleurd worden door de blackface combinatie met eumo.

Op dit moment denk ik mijn redenatie te moeten herzien.

Het gaat dan niet om de eumo grijs, -bruin of -bleekkrug maar om de combinatie met oranjeborst. Een theoretische benadering is de volgende: De eumo mutatie zorgt bij de man voor een zwart gekleurde buik en borst die doorloopt tot aan de ondersnavel, een wangkleur die niet meer oranjebruin is maar vervangen wordt door de lichaamskleur en bovenstaartdekveren die volledig met eumelanine gevuld zijn. De oranjeborst mutatie zorgt er voor dat alle met eumelanine gevulde tekeningvelden ingekleurd worden met roodbruin phaemelanine. Er is al veel gesproken over deze combinatie. De vraag is, wordt bij de pigment synthese eerst (a) door de oranjeborst mutatie de eumelanine tekeningvelden omgecodeerd in phaemelanine tekeningvelden en wordt pas daarna door de eumo mutatie het eumelanine te verhoogd. In dat geval zouden de eumo kenmerken dus veel minder expliciet zijn in de combinatie vogel. Of is het zo dat (b) de eumo mutatie het eumelanine in de verschillende veervelden verhoogd en grijpt pas daarna de oranjeborst mutatie aan die het eumelanine verandert in phaemelanine. De oranjeborst eumo is dan een

veelal oranjebruin getekende vogel.

Hoewel nog niet veelvuldig gekweekt zien we de eumo in combinatie met oranjeborst in twee verschijningsvormen. De eerste verschijningsvorm lijkt het meest te voldoen aan de theoretische benadering (a) waarbij dan ook nog de eumo mutatie een maskerende werking heeft op de oranjeborst mutatie. De eerste verschijningsvorm is een oranjeborst eumo waarbij alleen de oogstreep en de daarvoor liggende driehoek richting snavelstreep een oranjebruine phaemelanine kleur toont.

De oranjeborst eumo bleekkrug grijs op deze foto is ook een vogel die beantwoordt aan de eerste verschijningsvorm. Deze vogels werden gekweekt door J.O. Hoven. Ook nu weer is het met name de driehoek voor de oogstreep die oranjebruin toont. Op basis van de foto's 8a, 8b en 9 zou gezegd kunnen worden dat de oranjeborst mutatie kenmerklijk alleen in de oorspronkelijk wit gekleurde driehoek tussen oog- en snavelstreep kans ziet een aanmerkelijke hoeveelheid phaemelanine af te zetten. Wat vele van ons gehoopt hadden lijkt niet waar. We dachten dat de combinatie oranjeborst eumo in alle zwart gekleurde tekening delen het eumelanine zou vervangen door roodbruin phaemelanine. Dit lijkt dus beperkt tot het genoemde driehoekje.

De oranjeborst blackface eumo.

Wanneer op de zebra-vink man van foto 10a en 10b de theorie, zoals eerder genoemd onder a, wordt losgelaten zou de oranjebuik verklaarbaar kunnen zijn. Wel moet dan de blackface mutatie in deze vogel aanwezig zijn. Van de oranjeborst blackface combinatie staat vast dat de uitvloeiende borstband oranjebruin is.

De volgorde van pigment synthese is dan voor de vogel op foto 10 onderstaande. Als eerste zal de blackface mutatie het eumelanine richting aars laten uitvloeien. Vervolgens wordt door de oranjeborst mutatie het zwarte eumelanine vervangen door roodbruine phaemelanine. De kleur is dan oranjebruin. Tenslotte verhoogt de eumo mutatie de hoeveelheid eumelanine in de buik. De borst en buik wordt echter al gekleurd door phaemelanine dus deze laatste stap in de pigment synthese heeft geen gevolgen meer voor de eindkleur van de borst en buik. Er ontstaat een uiterlijk als te zien op foto 10a en 10b.

Het lijkt er dus sterk op dat blackface mutatie wel degelijk verschil maakt in combinatie met de eumo. Noodzakelijk is dan wel dat de betreffende vogels ook in het bezit zijn van de oranjeborst mutatie. De kweekpraktijk zal ons leren of deze redenatie juist is

De combinatie van oranjeborst, zwartwang en blackface.

Op 9 juni 2012 werd een studie dag georganiseerd door de WZC, onderdeel van de BZC. Mij was gevraagd deze dag ook aanwezig te zijn. Het mooiste moment was al vroeg op de dag, volgens mij nog voor 09.00 uur. Het was Tino Allemeersh, hij had de vogel op foto 11a en b bij zich. Na wat wikken en wegen was voor mij duidelijk dat het hier een mutatiecombinatie betreft van oranjeborst, zwartwang en blackface. In de jaren 1995 en later probeerde ik al de oranjeborst en zwartwang mutatie te combineren. Zowel de oranjeborst- als zwartborst mutatie grijpen tijdens de pigmentvorming aan op het punt waar in de pigmentcel de codering voor soort melanine wordt aangebracht. In theorie is de mutatiecombinatie dan ook niet uit te tekenen. De vraag die kwekers blijft bezighouden is het uiterlijk van de combinatie oranjeborst zwartwang. Wie de combinatie zou willen kweken paart zwartwangen aan oranjeborsten en anders om. Wanneer daarna de F1 generatie, die split oranjeborst en split zwartwang zijn, onderling worden gepaard is 1 op 16 geboren vogels een oranjeborst zwartborst. Zo dacht ik in 1995 ook en vormde twee koppels van een zwartwang grijze man maal een oranjeborst bruine pop. Vervolgens paarde ik de jongen van de twee koppels aan elkaar. In de loop van twee kweekseizoenen kweekte ik uit de F1 generatie op deze manier ruim 80 jongen. Ik kweekte uiterlijke oranjeborsten, uiterlijke zwartwangen, en vogels die

splitkenmerken toonde. De oranjeborst zwartwang combinatie kon ik met de beste wil van de wereld niet ontdekken. Van deze groep van 80 jongen hadden er in theorie 5 oranjeborst zwartwang moeten zijn. De vogels gingen door tijd- en ruimtegebrek richting handel. Achteraf zonde natuurlijk, ik had dit experiment door moeten zetten. Wat opviel was dat het aantal zwartwang zebra-vinken in deze groep van 80 vogels aan de hoge kant was. Dit zou uit te leggen zijn als dat de zwartwang mutatie de oranjeborst mutatie maskeert. Een bewijs is er echter niet voor. Of toch wel. De vogel op foto 11a en 11b verteld ons veel meer. Ook Tino heeft het bovenstaande kweekschema gevolgd maar er ook nog de blackface mutatie bij betrokken. Het lijkt er op dat in de wang de hoeveelheid roodbruin phaeomelanine volgens verwachting wordt omgezet in eumelanine en dus zwart toont.

Het eumelanine in de oogstreep wordt omgezet in phaeomelanine en loopt vervolgens in de driehoek tussen oog- en snavelstreep uit. We weten dat eerst de blackface mutatie de driehoek tussen oog en snavelstreep laat dicht vloeien en doordat phaeomelanine wat makkelijker vloeit dan eumelanine toont deze driehoek oranjebruin. Voor de kleur van de buik vanaf de borstband tot aans zou dezelfde redenatie kunnen volgen. De kleur van de flank is niet te beredeneren. De kweekpraktijk zal moeten bewijzen of de man op foto 11 daadwerkelijk een oranjeborst zwartwang is. Gelukkig is dit niet al moeilijk. In principe zijn twee paringen voldoende. Wordt deze zebra-vink gepaard aan een oranjeborst pop dan zouden alleen oranjeborst jongen geboren moeten worden en gepaard aan een zwartwang pop alleen zwartwangen. Er ligt dus nog een ontdekkingsreis voor ons open.

Conclusie

Heeft de blackface mutatie ons wel al zijn geheimen verteld? Ik denk het wel, volgens mij zijn de oorspronkelijk opgestelde definities nog steeds toepasbaar. Door het combineren van mutaties is er volgens mij echter meer inzicht in de werking van mutaties ontstaan. De veervelden van wildvorm zebra-vink kennen een genetische codering. Binnen deze codering zijn een aantal zaken vastgelegd. Zo is vastgelegd welke soort pigment in welk onderdeel van de veer wordt afgezet. Maar ook is de begrenzing van het veerveld onderdeel van de codering. Beslist is dit niet het enige en zullen nog veel meer zaken van deze codering onderdeel uitmaken. De vraag is nu of we weten hoe een mutatie op de wildvorm aangrijpt op basis van deze codering. Wordt de pastelmutatie actief in de driehoek tussen oog- en snavelstreep of niet? (Ditzelfde geldt voor de buik.) Wanneer de pastelmutatie niet aangrijpt op de veervelden die in oorsprong bij de wildvorm in hun codering geen aanmerkelijk pigmentbezit kennen dan is de diepe oranje kleur van de pastel oranjeborst kleurslagen in deze veervelden te verklaren. De oranjeborst blackface mutatie brengt phaeomela-

nine in de betreffende veervelden maar de pastel kent deze veervelden niet als veervelden met hoogpigment bezit. Het gevolg is de genoemde diepere kleur. De pastelmutatie hoeft immers in deze veervelden niet te reduceren.

Ook de vogel van Tino Allemeersh kan op deze wijze verklaard worden wat betreft de driehoek tussen oog- en snavelstreep. Doordat de bedoelde driehoek bij de wildvorm niet gecodeerd is als veerveld met hoogpigment bezit (of als tekeningveerveld) zal de zwartwang mutatie in dit veerveld niet actief worden. Het gevolg is dat het phaeomelanine (agv oranjeborst blackface combinatie) zichtbaar blijft en door de kennelijk overheersende zwartwang mutatie niet wordt aangepakt. Hoewel ik het door het schrijven van dit artikel het gevoel heb dichter bij de "waarheid" van de werking van mutaties bij zebra-vink te zijn aangeland blijven er veel vragen. Hoe waar zijn mijn bespiegelingen, wat leert ons de toekomst. Moeten we wel alles willen begrijpen? Ik weet het niet, ik weet wel dat de materie me mateloos blijft mijn hobby. De drang om te verklaren blijft mijn hobby. Maar voor alles is de zebra-vink gewoon MOOI. Heel mooi. ☺

Highlights

Vogel 2013

Ook dit jaar was onze Bondsshow "Vogel 2013" weer een eclatant succes! In totaal dong een recordaantal van 12.128 vogels, ingezonden door 1.329 leden mee voor de prijzen. Er waren zo'n 3.800 vogels in de verkoopklasse, 7.400 betalende bezoekers en de liefhebbers konden voor informatie en verkoop terecht bij 315 strekkende meter aan stands. Op deze pagina's bieden onze "hoffotografen" u een indruk van de schoonheid van de geshowde vogels.

Uit het openingswoord van bondsvoorzitter Henk van Hout:

"De officiële opening van VOGEL - en ditmaal de editie "VOGEL 2013". Een editie die dit jaar extra cachet bij zich draagt aangezien het de 15e aflevering is hier in Apeldoorn, met als extra toegevoegde waarde dat de NBvV dit jaar haar 80e verjaardag viert.....

Er gebeurt altijd wel iets nieuws, of iets anders. Soms leuk, soms niet leuk, soms bedreigend voor de vogelsport of onze hobby, waar we dan vervolgens weer induiken en zelf weer mogelijkheden vinden om bedreigingen van wet of regelgeving om te zetten in nieuwe uitdagingen of nieuwe kansen.....

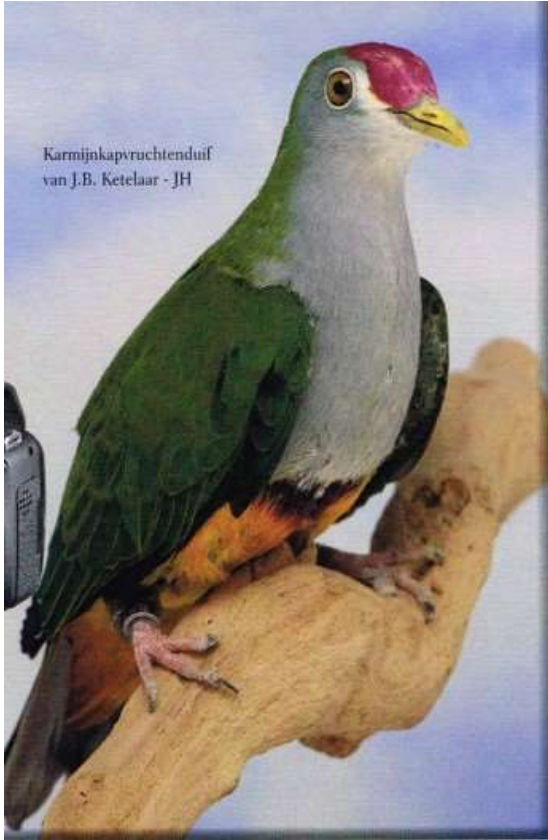
23 inzenders en 500 vogels meer in 2012. Nu op VOGEL 2013 weer 354 vogels meer als vorig jaar en - schrik niet - maar liefst 80 inzenders meer!

We willen de euforie niet ten top laten stijgen maar de bevestiging dat elke editie van VOGEL het predicaat "show van wereldklasse" steeds opnieuw bewaarheid is toch een stille getuige van het feit dat het nest van de NBvV een goed nest is.....

Dames en heren, de NBvV leeft en is volop in beweging. De NBvV is een bond en blijft een bond waar steeds meer vogelliefhebbers steeds meer vinden wat van hun gading is. We gaan met onze tijd mee, hoe moeilijk of lastig het soms ook moge zijn. De toekomst zal gegarandeerd anders worden, maar mensen en dieren waren altijd met elkaar verbonden en zullen ook altijd met elkaar verbonden blijven. En mensen en vogels? Die worden door en met elkaar verbonden door die vier letters NBvV!"

algemeen

Foto's: PIETER VAN DEN HOOVEN (PH), JACOB
HAKVDOORT (JH), PIET ONDERDELINDEN (PD),
HENK VAN DER MEER (HM)

Karmijnkapvruchtenduif
van J.B. Ketelaar - JH

Zwart rood intensief van
F.M. Gerhardus - PH

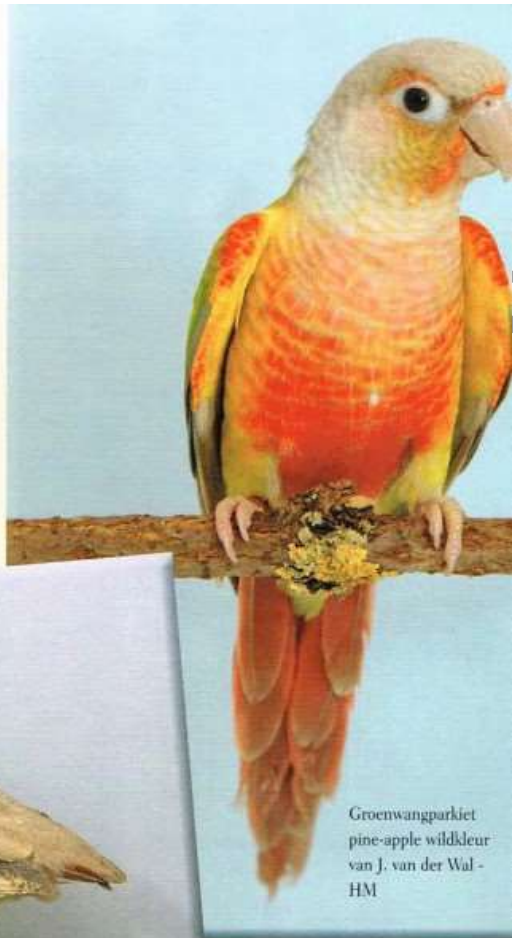
Gekraagde lori van
G. Stegeman - PO

Highlights

Roodsnavelspitsstaartamadine van
K. Hoosemans-Dingenouts - HM

Groenwangparkiet
pine-apple wildkleur
van J. van der Wal -
HM

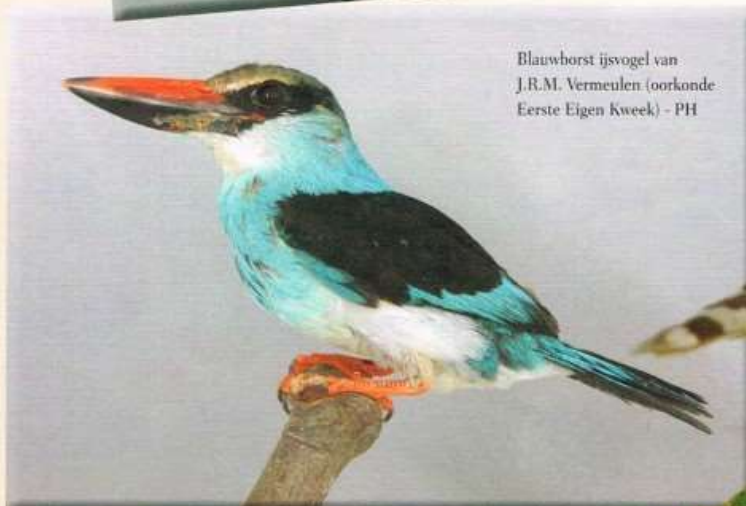
Grijskeelwoestijnpatrijs van
M. Hoogerwaard - PH

Zebravink bruin agaat
man van C.J.M.
Paantjens - JH

Blauwhorst ijsvogel van
J.R.M. Vermeulen (oorkonde
Eerste Eigen Kweek) - PH

Roodkoppapegaai
lutino van P.J. van Bree
- PO

Zwartrood mozaïek type 1 van
F.B. Roerink - HM. Deze mutatie
staat nog ter discussie

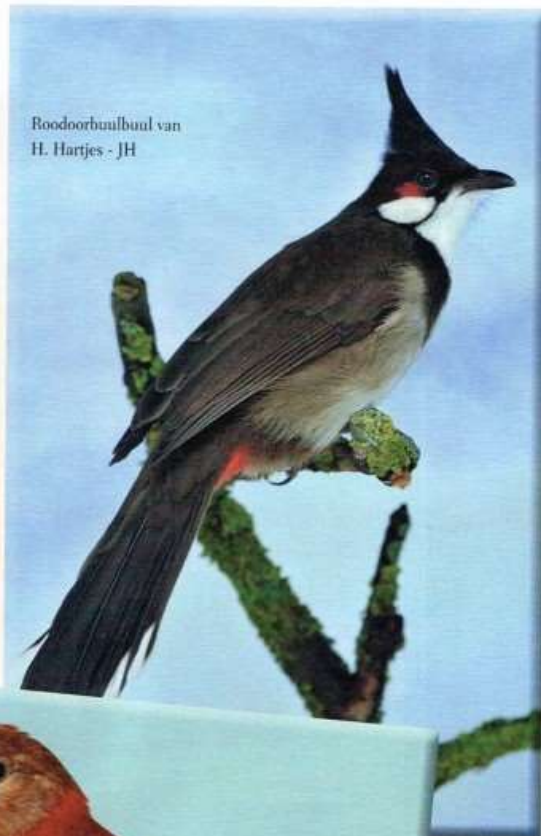

Gekraagd roodstaartje
van A. Bakker (oor-
konde Eerste Eigen
Kweek) - HM

Highlights

Dwergrietvink wildkleur
van L. Kluppel - PH

Roodoorbuilbuul van
H. Hartjes - JH

Kapoetsensijs agaats
pastel van J. van
Straaten - PO

Norwich lipochroom
schimmel van H.W.B.
Hermans - PO

Hoe fokt men de meest geschikte tentoonstellingsvogels in de zwart- en bruinserie bij de kleurkanaries? N.a.v. de eerder verschenen artikeltjes heb ik veel vragen en reacties gekregen over hoe nu verder! Om een goed antwoord te geven ga ik een aantal uitgangspunten bespreken, uitgangspunten die nodig zijn om resultaat gericht te fokken.

De actuele standardeisen van de NBvV, waarin ook de verschijningsvorm van alle gevraagde kleurslagen staan omschreven is dan natuurlijk maatgevend. Deze standardeisen zijn geschreven door keurmeesters en de speciaalclub kleurkanaries, de NKC en moet eigenlijk bij iedere kleurkanarie fokker in zijn of haar bezit zijn.

Verschijningsvorm/categorie

Allereerst moet de voor de fok gese-

lecteerde vogels een zo donker mogelijke verschijningsvorm, inclusief flankbestreping laten zien. Een kleurkanarie uit de zwartserie kan nooit te zwart of te bruin. Wel kan door het ontbreken van zichtbare lipochroom/mengkleur daar door keurmeesters aanmerkingen over worden gemaakt. Dat is natuurlijk logisch, de keurmeester moet nog wel kunnen zien in welke keurschaal hij de vogel moet keuren. Dit gebeurt voor-

namelijk wanneer de (te) brede onderbroken bestreping in het rugdek tegen elkaar komt te liggen (dicht loopt). Op een dergelijk moment is er van zichtbare lipochroom/mengkleur immers geen sprake (zie foto 1 en 2).

Melanine

In de zwartserie moet het zwarte melanine zo donker mogelijk zijn, dus echt zwart, dus ook de hoorndelen. In de bruinserie ook zo donker mogelijk, dus niet lichtbruin of zelfs grijsachtig. In deze twee series is het oxydatieproces/ontwikkelingsproces van de melanine in de huid en veerfollikels dus maximaal. De ontwikkeling van de hoeveelheid pigmentcellen/melanocyten in de huid geeft de uiterlijke verschijningsvorm weer! Let vooral op bontvorming, waarbij een witte, niet gemelaniseerde nagel veel problemen kan veroorzaken in de nateelt. Dus een

dergelijke vogel dus uitschakelen in de fok. Bontvorming bij de kleurkanaries wordt niet veroorzaakt door een slechte werking van het enzym TYROSINASE, zoals ons is geleerd (Veerkamp etc.) maar juist door het ontbreken van PIGMENTCELLEN in de veerfollikels op bepaalde plaatsen.

Vogels uit de Zuidelijke Landen
Ik schreef in een eerder artikel dat ik een voorstander ben om voor de zwarte en bruine kleurkanaries als start of directe nakweek vogels te gebruiken uit de zuidelijk landen. Deze vogels zijn jarenlang anders geselecteerd, intussen zijn deze vogels ook in Nederland voorradig.

Deze vogels voldoen immers aan de standaardvereiste van lange ononderbroken en brede bestreping in de rug maar ook in de flanken, soms ook al op de borst. Door het maximale melanine in de zwartserie te gebruiken zien wij ook al in Nederland bij liefhebbers een nieuw fenomeen opduiken, de PIEL NEGRA. Dit in Spanje en Italië zeer bekende verschijnsel treedt op bij koppels met zeer veel melanine en geeft in het nest soms een exemplaar met een zeer zwart glimmende huid. Deze PIEL NEGRA vogels groeien matig in het nest en maken een voortdurende ruicyclus door. Zijn daarom vooralsnog ongeschikt als fok- of tentoonstellingsvogel.

Inkweek mozaïeken

Voor de gepigmenteerde mozaïeken bezitten in de zwart- en bruinserie over een goede melaninebestreping. Dit vergeleken met de niet mozaïeken. Hiervan kunnen wij gebruik maken door goede gemelaniseerde mozaïeken te paren aan niet mozaïeken. Je ziet al veel gemelaniseerde vogels met een witte ondergrond die genetisch mozaïek zijn. Bij de mozaïeken ontstaat soms een probleem, vooral in de zwartserie maar ook in de bruinserie zien wij soms mannen die zoveel melanine hebben tot bijna bij de snavelbasis. Het masker is dan niet meer volledig en voldoende groot. Zoveel melanine op de kop verdringt dus het optreden van zichtbaar lipochroom. Dit is dus niet correct. Hierbij speelt ook een rol dat ons keurbriefje voor de geme-

laniseerde mozaïeken niet voldoende toereikend is om deze vogels goed te beoordelen. Slechts 10 punten voor melanine en 35 punten voor de verschijningsvorm/categorie, misschien moeten wij hier een andere verdeling in maken. Dit overigens in tegenstelling met de Lipochroom mozaïeken daar kunnen wij met de huidige verdeling in de keurrubrieken prima uit de voeten.

Andere factoren

Naast het melanine zijn natuurlijk ook nog andere factoren van groot belang die invloed uitoefenen op het gewenste eindresultaat. De lipochroom/grondkleur moet altijd zuiver rood of geel zijn. De intensief factor, deze is niet fokzuiver te kweken, deze gaat van ultra intensief tot maximaal schimmel, met alle gradaties ertussen. Maar ook de mozaïekfactor moet volgens onze

standaardeisen prima op orde zijn. Zowel in de zwart- en de bruinserie worden deze verschijningsvormen (intensief, schimmel en mozaïek) als tentoonstellingsvogel gevraagd. Bij het samenstellen van de fokparen is uiterste nauwkeurigheid geboden, trouwens ook letten op de lengte en hardheid van de bevedering. Andere belangrijke factoren zijn de klassieke blauwfactor/citroenfactor, belangrijk voor het laten verdwijnen van het bruine Feomelanine, goed werkzaam in samenspel met de intensief factor (zie artikel 1 uit deze serie). De Azuulfactor of Monomelanine factor erg van toepassing bij de mozaïeken. Als laatste de Polymelanine, een uitermate interessante ontwikkeling, goed toepasbaar in de zwartserie en vooral bij de mutaties uit deze serie. <

Door de ogen van de keurmeester

De Gouldama

De Gouldamadine is een vogel die veelvuldig tentoongesteld wordt en die vaak ook de aandacht trekt van mensen die zo maar even door de tentoonstellingszaal lopen. Men verbaast zich dan over de mooie kleuren van deze vogel en ook de hoeveelheid kleuren die eraan zitten. Ook is het een vogel die veel verscheidenheid in punten laat zien en daardoor veel discussie oplevert.

Op onze tentoonstelling worden deze vogels ook regelmatig ingeschreven en we zien dan eigenlijk hetzelfde als hierboven omschreven. Vandaar dat we deze soort eens aan de hand van de standaardis en het keurbriefje onder de loep gaan nemen. We gaan hem dus bekijken door de ogen van de keurmeester. We gaan hierbij uit van een roodkop lichtgroene paarsborst, of te wel een vogel die zo in het wild voorkomt. Deze vogel is zodanig bekend dat het niet nodig is om deze kleurrijke vogel nader te omschrijven.

De Gouldamadine wordt gekeurd op het oranje standaardbriefje dat voor deze soort is gemaakt. Op hen is dan ook een standaard keuring van toepassing.

Op dit briefje staan een vijftal rubrieken waarop de vogel beoordeeld wordt. Die rubrieken zijn op zich weer onderverdeeld en uiteindelijk wordt daar een punten totaal voor gegeven.

1e rubriek

Hierbij wordt het formaat, model, houding, conditie en bevedering beoordeeld. De Gouldamadine moet een lengte hebben van 11 cm gemeten van de punt van de staart tot de punt van de snavel, waarbij de verlengde staartveren niet worden meegeteld. Bij een pop moeten de verlengde staartveren tussen de 1 en 2,5 cm verlengd zijn. Voor de man is dit tussen de 2,5 en 4,5 cm.

De verlengde staartveren kunnen ook te lang zijn en dat doet dan weer afbreuk aan het model van de vogel omdat hij daardoor smaller lijkt. Het model moet robuust zijn met een rechte ruglijn en een regelmatig gebogen borstlijn, met een voldoende brede borst.

Kijken we naar het gehele type van de vogel, dat wil dus zeggen het formaat en het model, dan moet er een stevige volle vogel op de stok zitten die duidelijk los zit van de stok.

Gebreken die hierbij voorkomen zijn onder andere een deuk in de nek, een te zware borstlijn of de vogel hangt op de stok. Dit zijn allemaal storende elementen die afbreuk doen aan de vogel en die naar verhouding gestraft worden door de keurmeester. Ik zeg hier nadrukkelijk naar verhouding omdat niet iedere fout bestraft wordt. Zou iedere fout bestraft worden dan zouden er onvoldoende punten overblijven en dat is ook weer niet de bedoeling. Een grote fout levert een strafpunt op maar een aantal kleinere doen dat ook.

De conditie en bevedering horen vaak bij elkaar. Mist de vogel bevedering door rui of laat deze rui punten zien dan is er sprake van een onvoldoende tentoonstellingsconditie en dat kan dus aftrek opleveren.

Normaal wordt er voor deze rubriek 27 punten gegeven. Blijkt de vogel uit op dit punt, bijvoorbeeld door zijn type dan wordt hier een punt extra gegeven

en krijgt de vogel 28 punten. Storende fouten in deze rubriek worden bestraft met 1 of 2 punten en dan kan de vogel zaken naar 26 of 25 punten.

2e rubriek

Hier kijken we naar de grootte en vorm van de kop en de snavel.

Gekeken wordt of de kop past bij het lichaam. Gekeken wordt of de kop niet te groot of te klein is. Voorts wordt gekeken naar de rondingen van de kop zodat ook die passen bij het lichaam.

Verder wordt gelet op de implant van de snavel en of de vorm en de grootte van

dine

de snavel past bij deze vogel.

Het is maar zelden dat hier opmerkingen over gemaakt worden en dan is het vaak nog dat de vogel een opvallend platte kop heeft. Dit kan er door gerichte kweek uitgekweekt worden. Voor deze rubriek wordt standaard 8 punten gegeven. Heeft de vogel een uitzonderlijk mooie kop dan kan hiervoor een punt worden opgewaarderd.

3e rubriek

Betreft de poten.

Hier wordt gekeken of de poten stevig om de stok pakken. Voorts wordt geke-

ken of de tenen compleet zijn en deze ook allemaal voorzien zijn van een nageltje. Verder wordt gekeken of de poten schoon zijn en geen verruwing vertonen.

Hier doen zich niet vaak problemen voor. Wat wel eens voorkomt is een verruwing van de poten. Eigenlijk is dit ook een conditiefout. Dit kan makkelijk verholpen worden door de poten twee dagen voor de keurdag schoon te maken met wat babyolie. Dit geldt ook voor de snavel als die ruw is.

Heel belangrijk hierbij is om er voor te zorgen dat de babyolie niet in aanraking komt met de bevedering, want dan gaat deze plakken en je krijgt het er de eerste tijd niet meer uit. Eigenlijk moet het uit het verenpak slijten. Goed opletten dus.

Voor deze rubriek wordt standaard 5 punten, het maximum, gegeven.

4e rubriek

Hierbij letten we op de kleurregulariteit en de kleurdiepte.

Dit is de rubriek waarbij het nogal eens

mis gaat met deze vogel. Ik zal niet alle velden uitvoerig beschrijven, maar volstaan met het aangeven van veel voorkomende fouten en wat daar kweektechnisch aan gedaan kan worden.

De kopkleur van de man moet diep scharlakenrood zijn. Meestal is hij dat ook wel maar het komt voor dat deze vlekkerig overkomt of nog kenmerken laat zien van de pop, dat wil zeggen dat er een donkere waas over ligt. De kop van een pop is rood van kleur en met een donkere waas overgoten. Hoe meer rood de pop in de kopkleur laat zien des te beter is het. Door vogels met een voldoende roodbezit in de kopkleur aan elkaar te paren kan men de kopkleur verbeteren.

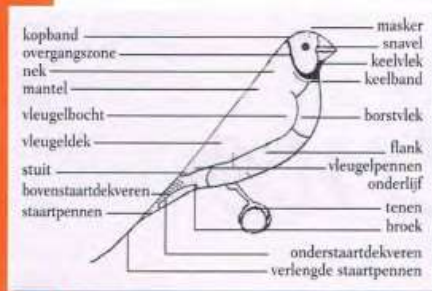
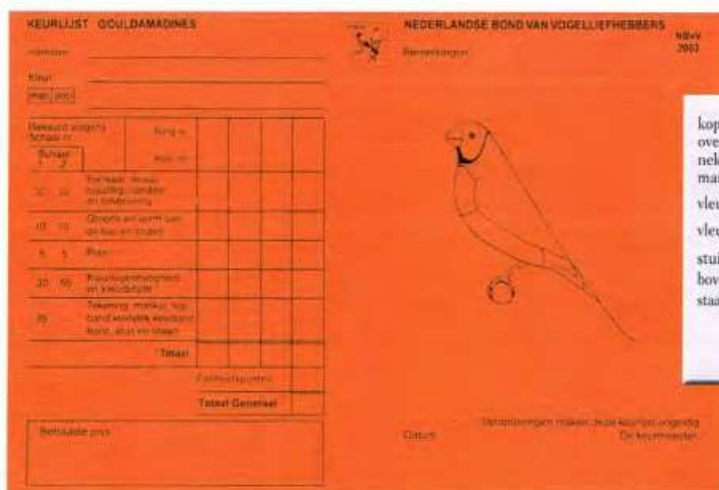
De overgangszone en nek moeten hemelsblauw zijn en geleidelijk overgaan in de grasgroene kleur van de mantel en het rugdek. De kleur van de pop is wat minder intensief dan die bij de man. De man laat hier regelmatig een duidelijk gele verkleuring zien die storend kan zijn, dat is een ernstige kleurfout. Laat de vogel hier een ietsje geel zien dan wordt daar soepel mee omgesprongen.

Het rugdek is regelmatig bruin bewaasd en dit doet afbreuk aan de grasgroene kleur. Nu kun je jezelf afvragen welke grasgroene kleur er bedoeld wordt. Dit is de menselijke invulling van een keuring, maar bedoeld wordt de kleur van jong gras in het voorjaar, dus een helder zachtgroene kleur, welke wel regelmatig moet zijn en niet vlekkerig. Ook kunnen de vleugelpennen een bruine kleur laten zien. Vaak betreft het dan nog jonge vogels. De bruine waas in het rugdek wordt veroorzaakt door bruin phaeomelanine. Deze stof breekt af in de zon, dus vogels die voldoende zon hebben gehad laten dit dus minder zien.

De buikkleur is vanaf de borstvlak goudgeel bij de mannen en bij de pop is dit geel en bij beide gaat dit bij de anaalstreek over in wit. Fouten die hier voorkomen zijn het niet voldoende kleurdiepte hebben, dus te weinig geelbezit in de buik. Ook komt het voor dat de kleur vlekkerig is. Door vogels met een voldoende geelbezit in de buik aan elkaar te paren kan men hierin verbetering brengen.

De flanken zijn bij de man goudgeel en >

32 punten gegeven. Blinkt een vogel hierin uit dan krijgt hij 33 punten. Meerdere kleine fouten of een ernstige fout geeft natuurlijk weer puntenvermindering en dat kan tot enkele punten oplopen.

Zo hebben we de rubrieken laten passeren en besproken. Ik moet er wel bij opmerken dat dit niet alles is wat er mis kan gaan met de Gouldiamadine. Ook kan ik nog heel veel goede punten opnoemen van deze vogels, maar dat zullen we allemaal niet doen omdat het dan een onleesbaar artikel zal gaan worden het heel veel keurtechnische details.

De belangrijkste rubrieken bij de keuring zijn de rubrieken 1, 4 en 5. Een gemiddeld goede vogel zal de volgende score laten zien in volgorde van de rubrieken: 27-8-5-17-32 is totaal 89 punten. Het is dus zaak om op de rubrieken 1, 4 en 5 een punt extra te scoren want daarmee kom je in de prijzen. Een topvogel zal dan ook de volgende score laten zien 28-8-5-18-33 en dit is 92 punten. Om nu een kampioen aan te wijzen kan een keurmeester een rubriek opwaarderen met een punt. Dit kan in de rubrieken 1-2-4-5. Hierdoor komen we aan 93 punten.

Gelukkig komen we steeds meer Gouldiamadine tegen die een hoge waardering waard zijn. Dit is positief voor de vogelsoort, maar zeker ook voor de liefhebber. Natuurlijk zul je als liefhebber van deze soort er rekening mee moeten houden dat niet elke vogel een hoge score waard is. Dat is nu het mooie aan onze hobby en daarmee kunnen we bezig blijven. Ons doel is tenslotte om een zo goed mogelijke vogel op de tentoonstelling te brengen. Ik wens de Gouldiamadineliefhebbers veel succes met dat streven. <

› bij de pop geel. Zowel de man als de pop kunnen hier een bruine waas laten zien en dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Als je zo kijkt naar de onderdelen die even naar voren gehaald zijn van deze vogel, dan zie je dat er wat kleur betreft best nog wel het een en ander fout kan gaan. Gericht en nauwgezet kweken kan de problemen terugdringen. Selecteer je vogels daarom streng op dergelijke fouten want die kunnen hardnekkig zijn.

Voor deze rubriek wordt normaal 17 punten gegeven. Blinkt de vogel uit op kleur dan wordt hier 18 punten voor gegeven. Ernstige fouten of meerdere kleine fouten samen worden bestraft met aftrek en dan kan men 16 of 15 punten voor deze rubriek krijgen.

5e rubriek

Hierbij wordt gekeken naar de tekening van het masker, kopband, keelvlak, keelband, borst, stuit en staart.

Je ziet dat er nogal wat tekeningonderdelen beoordeeld moeten worden

bij deze vogel. De tekeningvelden die genoemd zijn kun je terug zien op het plaatje boven. Veel komt het voor dat de velden niet strak afgetekend zijn. Bij de kopband komt het zelfs voor dat er enkele stukjes ontbreken, waardoor het lijkt alsof deze rafelig is. De borst is nogal eens bewolkt en dus niet egaal gekleurd. Ook komt het voor dat er een oranjebruine rand onder langs de borstvlak loopt en ook dit is niet goed. Het spreekt voor zich dat de borstkleur bij de man dieper van kleur is dan bij de pop.

Regelmatig komt het voor dat de vogels geen stuittekening laten zien. De stuit, die hemelsblauw van kleur is, moet een witte omzoming van de veertjes laten zien.

Roodkop Goulds mannen, maar ook de oranjekop, laten langs de snavel wel eens een zwarte band zien en dat is niet juist. Door de donkere bewazing van de kop van de pop wordt er daar soepel mee omgegaan omdat dit voort kan komen uit de kopkleur.

Normaal wordt er in deze rubriek

Alle Vogels

Dit artikel is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Onze Vogels en de website "www.allevogels.nl".

Als een kweker zijn vogel tijdens een tentoonstelling laat keuren, zijn er achteraf altijd op- en/of aanmerkingen op het keurresultaat. Maar altijd speelt er ergens in het hoofd de gedachte "hoe kijkt die keurmeester nou naar mijn vogels?". Keurmeester Ton Koenen legt uit waarop een keurmeester naar uw vogels kijkt en waar hij op let. Met enige regelmaat zullen de artikelen ook in Onze Vogels geplaatst worden.

Tweekamerwoning voor *Grasfopkoper*

Vroeger toen mijn grasparkieten nog klein behuisd waren, hadden zij een diep broedblok met een bodemoppervlak van ongeveer 15 x 15 cm of zelfs iets kleiner. Tegenwoordig hebben zij langwerpige blokken die ongeveer een tweemaal grotere oppervlakte hebben maar minder diep zijn.

Of deze grotere oppervlakte voordelen heeft ten opzichte van de vroegere blokken dat weet ik zo net nog niet. Vroeger kwam het wat vaker voor dat eieren beschadigd werden dus dat is een nadeel van het diepe blok. Ook werden de eieren van de tweede ronde vaak bevuild of beschadigd door jongen die nog niet uit het blok waren gegaan. In de langwerpige blokken die ik tegenwoordig gebruik verlaten daarentegen erg vaak de jongen het blok al voor zij vier weken oud zijn. Dit houdt het gevaar in dat zij aangevallen kunnen worden door de pop zonder dat zij zich kunnen verdedigen en ze moeten vluchten naar hun schuilhutje op de kooibodem.

Inspectie

Als oplossing heb ik nu een wand gemaakt in het blok die verwijderbaar is. Omdat bloedmijt graag tussen de naden kruipt, heb ik voor de ingebruikname de rand wel ingesmeerd met een anti -mijten middel (mil-ban). Dit ter bestrijding van het ongedierte. Op het moment bevalt mij deze twee-

Achterkamer

deling van het broedblok prima en ook de vogels gedragen zich rustiger. Ze zitten nu als het ware knus op de eieren in hun eigen hoekje. Ga ik nu de blokken inspecteren, dan klimmen de poppen over het muurtje en blijven in het blok tot ik klaar ben met mijn inspectie. Dit is ook gemakkelijker als

ik de jongen moet ringen. Ik hoopte, dat als de jongen groter werden, dat zij ook minder vaak te vroeg het blok uit zouden gaan omdat zij nu een extra hindernis hebben te overwinnen. Dit laatste zal toch niet opgaan omdat ik zojuist bij mijn dagelijkse inspectie zag dat de jongen in twee kamers zaten. Ze

arkieten

Voorkamer

Tijdens mijn inspectie is de pop aan de andere kant van het muurtje gaan zitten.

kunnen dus blijkbaar al vroeg over het 7cm hoge muurtje klimmen. De jongste was 15 dagen.

Tweede ronde

Verder tijdens de kweek zag ik nog meer voordelen van deze tweedeling. De jongen klimmen over het muurtje

om dicht bij de opening van het blok te komen waar zij gemakkelijk en vaak om voedsel bedelen. Vaak gebeurt het dat de pop nog voordat de jongen het blok zijn uitgegaan, dat de pop weer begint te leggen voor de tweede ronde. Zaten vroeger behalve de pop ook de grote jongen bij de eieren, nu zitten de

jongen in de voor kamer terwijl de pop rustig zit te broeden in de achterkamer. Dit heeft als voordeel dat de nieuwe eieren niet meer worden bevuild. Ik plaats hierbij wat foto's zodat u de indeling van het appartement kant zien en de moeder met haar jongen. <

Vogels in

De spraak

Vogels vervullen een belangrijke rol. Niet alleen bij ons als vogelliefhebbers met een of meer soorten in onze volières maar in heel de samenleving.

Met name in ons spraakgebruik komen veel uitdrukkingen voor die ontleend zijn aan de gevederde medebewoners van onze wereld. Ik heb eens nagedacht welke uitdrukkingen zoal voorkomen. Ik heb niet de pretentie volledig te zijn maar enkele van de meest gebruikte uitdrukkingen wil ik noemen.

Ongetwijfeld kom je in vogelparken beestjes tegen die er wel erg vreemd uitzien.

Vreemde vogels

Maar onder onze bevolking zie je vaak vreemde vogels. Niet allemaal zijn ze haantje de voorste maar proberen soms hier en daar een graantje mee te pikken.

Wij, hebberig als we van nature zijn, hebben liever één vogel in de hand

(of in de volière) dan tien in de lucht, terwijl de meeste vogels daar juist thuishoren. En als we iemand iets leuks willen geven en er komt niets van terecht, hebben we hem of haar blij gemaakt met een dode mus.

We kunnen ook trots zijn als een pauw op ons zelf en soms op prestaties van anderen en daar mee te koop lopen. Pronken met andermans veren. Ja, zo zijn wij soms. Maar een veer laten valt ook niet mee. Evenzo hebben we liever een half ei dan een lege dop, alhoewel in de volière heb je ook niets aan een half ei.

En een lawaai dat we kunnen maken met soms maar weinig inhoud. We kakelen dan als een kip zonder kop. Maar dit is een uitdrukking die niet kan. Een kip zonder kop kan niet kakelen. Zij kan wel kakelen en geen eieren

leggen.....We zeggen dan dat je dat niet moet doen.

Niet waar zijn

Maar er zijn nog meer uitdrukkingen die niet waar zijn. Want wie zegt dat vogeltjes die vroeg zingen voor de poes zijn? Dat is helemaal niet waar. Vroege vogels zijn juist diegenen die van vroeg aanpakken weten en daar komt geen poes aan te pas.

Weet je wat ook niet waar is? Dat kwartels doof zijn. Gelukkig maar. Dan kunnen ze ons horen als we zingen of fluiten als een nachtegaal of een lijster. Hier wil ik maar stoppen. Er moet nog meer in dit blad dan mijn mijmeringen. We praten wat af. En jullie zullen wel tot de ontdekking gekomen zijn dat elk vogeltje (en mens) zingt zoals hij (of zij) gebekt is. <

Volière

van de maand

**Mijn naam is Peter Smit en
woon in De Lier.**

Ik heb in de winter van 2012 mijn
oude jeugdhobby weer leven ingebla-
zen en heb samen met mijn schoon-
zoon in de winter 2 volières gebouwd.
En in het voorjaar wat koppels
Europese vogels gekocht.

Zelfs mijn vrouw is het leuk gaan
vinden en heeft de jongen gevoerd toen
ik aan het werk was. Zwager Jan, die
nu in een appartement woont en zelf
vroeger ook vogels had, geniet mee en
verzorgd ze als ik weg ben. We hebben
goed zicht op de volières vanuit de
woonkamer. Zo genieten we er allemaal
van. <

JEUGD OP DE BONDSSHOW

Alle ingestuurde kleurplaten pasten maar net!

zien hoe dit in zijn werk ging. De hele familie was uitgenodigd en ook de opa. Rond een uur zijn wij gaan eten, ondanks dat wij lunchbonnen hadden mocht ik van opa een frietje en twee frikadellen gaan

Om half zeven maakt opa mij waker, vandaag gaan wij naar Apeldoorn en ik mag helpen in de jeugdstand van Vogel 2013. Vlug mezelf gewassen en gegeten en daarna zijn wij op weg gegaan. Rond half negen waren wij in Apeldoorn. Wij moesten ons eerst melden en kregen een armbandje om. Daarna konden wij de grote hal in, ik had nog nooit zoveel vogels bij elkaar gezien. Het was een gekwetter van jewelste. In het midden van de zaal was de jeugdstand, op de achterkant van de stand waren alle kleurplaten geplakt van de kinderen die met de kleurwedstrijd hadden mee gedaan. Daarnaast stond de landkaart van Nederland met daarop de jeugdkampioenen. Naast deze plaat hebben wij de keurtafels opgebouwd voor "Keurmeester in de dop". Om half elf waren wij hiermee klaar, en de eerste kinderen hadden zich al aangemeld. Rond elf uur waren de keurmeesters aanwezig om met de kinderen de vogels te bespreken daarna werden de keurbriefjes ingevuld.

Jeugdjournaal

Rond twaalf uur kwam het jeugdjournaal opnames maken van een jeugdkampioen. Het was een erg leuk om te

Hylke werd geïnterviewd voor het Jeugdjournaal.

halen. Daar ben ik gek op! Daarna zij wij weer snel terug gegaan naar de jeugdstand om Peter af te lossen. Het was erg druk in de stand, ik gaf de formulieren voor de puzzeltocht uit en als deze werden ingeleverd kregen de deelnemers een mooie neksleutelhanger met het logo van de NBvV.

Volop belangstelling voor "Keurmeester in de dop".

Vet cool

Om half vier werd het rustiger en de laatste "keurmeester in de dop" keurde nog een Parkietje. Om vier uur zijn wij gaan opruimen, de keurtafels werden afgebroken en de zebra's, rijstvogels en kanaries die op de keurtafel stonden werden weer in de lopers gedaan. Om vijf uur was alles klaar en hebben nog iets gedronken voor in de hal. Daarna zijn we weer naar huis gegaan, het was een vet coole dag. Ik hoop dat ik volgend jaar weer met opa mee mag naar Apeldoorn.

Kay Kuijpers

Vogelkunde deel 19

Bevedering

Wanneer we, zoals bedoeld uitgebreid werk willen maken van het onderwerp "bevedering", begeven we ons op zeer breed terrein. Dit wordt mede veroorzaakt, doordat we een ruime natuurlijke samenhang (context) in het verhaal mee willen nemen. Mocht er enige twijfel bestaan omtrent één en ander, laten we dan even kijken naar ons 'eigen' verkorte vraagprogramma voor de T.T.'s.

Alléén voor kanaries beslaat dit zo'n vijftal dubbele pagina's. Dan volgt een verdeling in ca. dertig hoofdgroepen. Elke hoofdgroep wordt verder opgedeeld in groepen, die weer uitgesplitst worden in klassen. Dat is allemaal t.b.v. slechts één bepaalde gecultiveerde vogelsoort. Waarschijnlijk meer dan duizend variëteiten. Alléén vogels met zogezegd kanariebloed of beter met kanarie DNA.

Dit alles overziende is wel duidelijk, wat de natuur ons door de wilde kanarie allemaal heeft aangereikt. Oké, wij hebben de vele mutaties wel weten op te merken. En er vervolgens leuke bestemmingen voor gevonden binnen onze avicultuur. Overbodig wellicht om te zeggen, is dat waarschijnlijk geen enkele mutatie, in de vrije natuur een kans zou hebben gehad te overleven. Dit enorme potentieel aan mogelijkheden hebben we, uitgezonderd de roodfactor, geheel te danken aan een grauw groene wilde kanarie.

Ook dus bovengenoemde vraagprogramma, waarbij je van goede 'vogelhuize' moet zijn, om dit geheel te kunnen behappen en verteren, toch?

Soms maak ik wel de vergelijking van ons 'vogelvak' met een vak als wiskunde. Bij dit laatste vak, kan iedereen die ermee bezig is, precies weten waar aan toe te zijn. Alle begrippen en formules zijn namelijk feilloos eenduidig beschreven of gedefinieerd. Dat is met 'levende materie' danook nauwelijks te doen. En wanneer het dan toch moet gebeuren, zal het slechts voor een bepaalde tijd mogelijk zijn.

(Vraagprogramma 2010-2014)

Ontwikkelingen gaan hierbij immers snel en zullen nooit stoppen. Nu zijn wij als vogelkwekers altijd wel

op één of andere manier ook met die bevedering bezig.

Dat begint vaak al, bij het samenstellen van de kweekkoppels, waarbij we ook nog proberen om daarbij vooruit te denken.

Standaardeisen en bemerkingen op keurbriefjes kunnen eveneens aanleiding zijn. Veel staat er met betrekking tot dit onderwerp danook op papier. Evenwel buiten dat, is er nog meer waar te nemen omtrent bevedering, zodat we dit graag eens in breder perspectief willen plaatsen.

Natuurlijke zaken

Vogelsoorten hebben van nature een kenmerkende of soorteigen bevedering.

Daar zijn soms merkwaardige 'uitvoeringsvormen' bij aanwezig. Zoals een onbevederde kop en nek, om beter in de kaskassen van prooidieren te kunnen scharrelen. Of zoals bij de struisvogel, die geen veren heeft om ermee te vliegen; verloren blijkbaar in hun evolutie.

Wat te denken van pinguïns, die dat vliegvermogen misschien wel nooit gekend hebben. Het is ook niet vanzelfsprekend, dat alle vogelsoorten met ev. ondersoorten bekend zouden zijn. Bovendien 'biodiversiteit' is een dynamisch begrip omdat die steeds verandert. Immers nieuwe soorten ontstaan, terwijl andere verdwijnen. Nu is de kans om nieuwe vogelsoorten te ontdekken veelal wel groter, als die voor insecten, reptielen of vissen.

Toch zullen met name zg. endemische vogelsoorten niet allemaal bekend zijn, omdat ze slechts op één bepaalde, meestal niet gemakkelijk toegankelijke plaats voorkomen. In een eerder artikel hebben we daartoe de 'Darwinvinken' al eens aangehaald. Daarbij heeft zich op elk afzonderlijk Galapagos-eiland een eigen vinkvariant weten te ontwikkelen, vanuit oorspronkelijk één en dezelfde soort.

Een klein detail, bij de grote mogelijkheden waarover de natuur beschikken kan.

Wompoo Vruchtenduif

De Wompoo vruchtenduif leeft in tropische gebieden rond de evenaar. Hij komt voor in Nieuw Guinea en in het oosten van Australië. In Nieuw Guinea komt hij alleen voor in de laaggelegen gebieden en mijdt hij de gebergtes. Deze duif komt ook voor op de eilanden Wiago, Batanta, Salawati, Misool, Gam, Yapen, Manam, Kairiru, Bagabag en Karkar.

In Australië komt hij voor langs de oostkust van Queensland en New South Wales, van Cape York in het noorden tot het Illawarradistrict in het zuiden. Er zijn geen gegevens van het voorkomen ten zuiden van Sydney. De ondersoort *Ptilinopus m. puella* komt voor op de eilanden Wiago, Batanta, Salawati, Misool en Vogelkop. De Wompoo vruchtenduif leeft vooral aan de bosranden. Er is een grote verscheidenheid in plantensoorten in het tropisch regenwoud, de planten waar de Wompoo vruchtenduif op foerageert, zijn veelal fruitbomen. Tijdens deze bezigheid haalt de Wompoo vruchtenduif de meest acrobatische toeren uit om bij het fruit te komen. Hij is weinig tot niet op de grond te vinden.

Eigenschappen

De eigenschappen van de Wompoo vruchtenduif zijn als volgt. De grootste ondersoort is 49 cm groot, de kleinste ondersoort, de vogel die wij in dit artikel beschrijven, is 29 cm groot. Het is een slank gebouwde duif met een lange staart. Ze zijn te onderscheiden van de andere vruchtenduiven door hun asgrijze kop, het diepgroene rugdek, de gele stippen op de vleugel. De kin, keel en borst zijn purper paars, de onderstaart dekveren zijn felgeel, bij sommige ondersoorten is dit lichtgroen,

de snavel is geel met een rode basis en hij heeft groene poten. De kleuren van de Wompoo vruchtenduif zijn volledig aangepast aan het leven in het tropisch regenwoud. Vruchtenduiven hebben een erg kort darmstelsel, dat komt omdat ze bijna uitsluitend vruchten eten. De ontlasting van deze duiven is daarom ook erg vochtig.

De Wompoo vruchtenduif wordt vaak alleen gezien of in een paar. Kleine groepen van een aantal individuen worden buiten het broedseizoen wel eens gezien. Hij wordt eerder gehoord dan gezien, omdat hij, in tegenstelling tot andere bosduiven, niet in grote groepen foerageert. In Australië komt de Wompoo vruchtenduif voor in het hoge bladerdak, in Nieuw Guinea komt hij wat lager voor in het bladerdak van het regenwoud, dit is dus van toepassing op de *Ptilinopus m. puella*. In Australië broedt deze duif van juni tot aan januari met een piek van juli tot december. In Australië is dit het einde van het droge seizoen en het begin van het regenseizoen. In Nieuw Guinea broedt hij het gehele jaar rond, dit geldt dus ook voor de *Ptilinopus m. puella*. Het baltsen van de Wompoo vruchtenduif komt overeen met alle andere duivensoorten. De doffer legt zijn snavel tegen zijn borst en begint te buigen. Hij buigt bijna tot aan de grond, op

Vogel

Copy

het laagste punt laat hij een lage toon horen. De duivin legt maar 1 ei, dit is het gevolg van het slechte voedselopname in de maag. Het nest bevindt zich tussen de 1, 8 en 4 meter boven de grond. Het nest dat ze bouwen, is van zeer slechte kwaliteit waarbij het weleens voorkomt dat het ei door het nest heen valt. De *Ptilinopus m. puella* broedt tot 21 dagen, de Australische soorten broeden maar 12-14 dagen. Beide ouders broeden op het ene ei. Het jong vliegt al na 13-14 dagen uit.

Voeding

Zoals eerder gemeld, hebben de Wompoo vruchtenduiven een erg kort darmkanaal ten opzichte van de zaadetende duiven, daarbij komt dat ze een kleine langgerekte maag hebben, die zeer zwak gespierd is. Vruchtenduiven eten dus bijna uitsluitend fruit. In het wild eten ze vooral bessen en vijgen. In de gebieden waar de vruchtenduiven leven, komen ongeveer 50 verschillende soorten vijgen voor. In gevangenschap eten de vruchtenduiven: appel, peer, meloen (geen watermeloen), papaja, gekookte wortels, gekookte aardappelen, banaan, bramen, frambozen, aalbessen, blauwe bessen en ook worden zogenaamde T-16 korrels verstrekt (dit zijn pellets) die ook de benodigde voedingsstoffen leveren. Het fruit wordt gesneden in stukjes van

ongeveer 0.5 cm, dit kunnen de vruchtenduiven in zijn geheel doorslikken dankzij hun brede snavel. Ook krijgen de duiven rijst en groenten. Over het fruit wordt vaak een vitaminepoeder gestrooid omdat de voedselopname in de maag niet hoog is. Op deze manier krijgen de vruchtenduiven genoeg voedingsstoffen binnen.

Vruchtenduiven krijgen géén citrusvruchten te eten, deze zijn niet goed voor de vogels vanwege het hoge vitamine C gehalte. Ook mogen ze, net als iedere andere vogel, géén avocado krijgen. Deze vrucht is voor alle vogels giftig en mag dus niet worden verstrekt. Verder krijgen de vruchtenduiven in gevangenschap extra calcium. Ook is bekend dat ze in kleine mate insecten eten, dit is ook 'zacht voer', voorbeelden hiervan in gevangenschap zijn de buffaloworm en de meelworm die toch wat meer bekend is. Bij deze vruchteneters is het van belang dat wordt gelet op het ijzergehalte in het voedsel. Het ijzer stapelt zich op in de lever en kan erg slecht worden afgebroken. Bij een overmaat aan ijzer in de lever sterft de duif. Er is op dit moment geen bewezen manier om het ijzergehalte in de lever te verlagen.

Dit is dus een onomkeerbaar proces. Een opmerkelijke eigenschap van het voedselpatroon van de vruchtenduif is dat de vruchtenduiven niet tot nooit

- › drinken. Ze halen vrijwel al hun vocht uit de vruchten die ze eten.

Lastige kweek

De Wompoo vruchtenduif is in de 19de eeuw naar Europa geïmporteerd, dit werd gedaan voor particulier gebruik. Misschien wel interessante informatie over deze duif is, dat hij heel erg moeilijk te kweken is. Andere vruchtenduiven zijn ook niet makkelijk te kweken maar de Wompoo vruchtenduif is er één van de bovenste categorie, vandaar dat de Wompoo vruchtenduif vandaag de dag alleen nog maar bij enkele particulieren en bij een aantal dierenparken zit. Veel duiven zijn er niet geïmporteerd, dat kwam omdat de duiven duur waren en fruit te eten moesten hebben wat niet in alle gevallen bekend was. Sommige van de allereerste vruchtenduiven die in Europa kwamen, kregen geweekte hondenbrokken te eten. De vogel was dus onbekend, wat ook niet heeft meegelopen. Daarbij poepten de duiven dun, wat niet erg onderhoudsvriendelijk is. Ook veel van de geïmporteerde duiven stierven van de kou, de Wompoo vruchtenduif is niet winterhard. In gevangenschap is het een 'must' dat de vogels bij een temperatuur van minimaal 19 graden worden gehouden. Wanneer de temperatuur onder de 15 graden komt, begint de

spijsvertering van de duif gebreken te vertonen. Dit heeft dood als gevolg.

De volledige wetenschappelijk naam is dus: *Ptilinopus magnificus puella* deze naam betekent het volgende: *Ptilinopus* is de geslachtsnaam. Deze naam komt uit 2 samengevoegde Latijnse woorden. Het eerste deel betekent: veer of veren, het tweede deel betekent voet of loopbeen. Samengevoegd is dat dus bevederde voeten. *Magnificus* betekent, een

beetje voor de hand liggend: mooi of prachtig. *Puella* is het derde deel van de naam en betekent: meisje of maagd. Het geluid dat de Wompoo vruchtenduif voortbrengt heet koeren. Het is een diepe, soort grommende koer. Je kunt het omschrijven als volgt: hwooph hoo. Tijdens het eten of wanneer hij een alarmkreet uitslaat, klinkt het anders namelijk: t-grrr of krarr. Wanneer de Wompoo vruchtenduif op het nest zit, klinkt hij ook anders: kutung. ◀

Van de Wompoo vruchtenduif zijn 7 ondersoorten bekend:

- *Ptilinopus m. magnificus* (Temminck, 1821) dit is de grootste soort, hij komt voor langs de oostkust van Australië. Afmetingen van deze soort zijn: totale lengte: 450-500 mm, vleugel: 223-235 mm, staart: 165-180 mm, snavel: 20-25 mm en heeft een gewicht van 250-470 gr.
- *Ptilinopus m. kerri* (Mathews, 1912) dit is ook een soort uit Australië hij is kleiner dan de nominatform. Het groene rugdek is dieper van kleur ook de onderstaartdekveren zijn dieper van kleur. Vleugelafmetingen: 195-210 mm.
- *Ptilinopus m. assimilis* (Gould, 1850) deze soort komt voor in het noorden van Australië, hij lijkt er op *Ptilinopus m. kerri* maar is kleiner. De kleuren rond de hals zijn dieper van kleur. Vleugelafmetingen: 174-194 mm.
- *Ptilinopus m. poliura* (Salvadori, 1878) dit is een soort uit Nieuw Guinea. Lijkt er veel op *Ptilinopus m. assimilis* maar duidelijk kleiner. Ook de kleuren zijn dieper dan van
- *Ptilinopus m. assimilis*. Vleugelafmetingen: 164-179 mm.
- *Ptilinopus m. interposita* (Hartert, 1930) een soort uit Nieuw Guinea. Deze vogel is weer een slagje kleiner. Deze soort hangt qua uiterlijk en afmetingen tussen *Ptilinopus m. poliura* en *Ptilinopus m. puella* in.
- *Ptilinopus m. septentrionalis* (Meyer, 1893) ook een soort uit Nieuw Guinea die sterk lijkt op *Ptilinopus m. interposita*. Qua afmetingen zit ook deze soort tussen *Ptilinopus m. poliura* en *Ptilinopus m. puella* in.
- *Ptilinopus m. puella*. (Lesson, 1827) het voorkomen is reeds genoemd. Dit is de kleinste ondersoort. Hij lijkt sterk op *Ptilinopus m. interposita* maar het rugdek is dieper groen en de gele stippen op de vleugels zijn verder gereduceerd. De borst en buik zijn roder. Vleugelafmetingen: 155-168 mm.

Februari

Gele kwikstaart
Motacilla
flava flava

Eigen territorium

Van de gele kwikstaart – *Motacilla flava* met een grootte van 16 -17 cm, zijn 18 ondersoorten bekend. De naam gele kwikstaart wordt afgeleid uit de wetenschappelijke naam *Motacilla* wat vrij vertaald "opvallend staartwippen" betekend en *flava* of *flavus*, geel in het Latijn.

De gele kwikstaart leeft niet alleen op weiden en hooiland, maar in sommige streken ook op bouwland. De winter brengen zij als echte insectenetende vogels door in tropisch Afrika, waar men ze in troepen – vaak van diverse ondersoorten bij elkaar – langs rivieroevers vindt.

In maart de mannetjes keren ze terug naar hun geboortestreek. Spoedig daarna bezet elk mannetje een eigen territorium. Zij foerageren dan nog wel gezamenlijk, waarbij ze ook achter ploegende boeren aanlopen, maar zo nu en dan vliegen ze naar het broed-territorium. Met het kopje achterover, de borst vooruit, de veren opgezet en met diep afhingende vleugels en over de grond slepende staart staan de concurrenten tegenover elkaar om hun 'eigendom' te verdedigen. Soms duurt het wel 10 seconden voor het gevecht losbarst. De tegenstanders vormen een kluwen van veren; elkaar vasthoudend fladderen ze omhoog of laten plotseling los en jagen elkaar in de lucht na.

De balts

Als de vrouwtjes die door hun minder opvallende kleur aan de onderzijde, en daardoor goed te onderscheiden zijn van de mannetjes, drie weken later arriveren, breken pas echt de hevigste

gevechten uit. De toekomstige partner wordt natuurlijk heel anders behandeld dan zijn rivalen. Met opgezette borstveren en hangende vleugels trippelt het mannetje om het vrouwtje heen. Na de paarvorming balts het mannetje nog opgewondener: hij spreidt zijn staart uit en voert een staande vlucht uit tot op 3 meter hoogte boven het vrouwtje. Vervolgens landt hij naast zijn partner en paart haar. Andere baltsvluchten worden fladderend uitgevoerd, vanaf een hoog gelegen plaats omlaag. Daarbij laat het mannetje – zoals ook vaak anders tijdens de balts – reeksen 'tsjiep'- geluiden horen. In dit geval vliegt de vogel niet tot op de grond, maar stijgt meteen zonder te zingen in een golvende baan weer omhoog en vervolgens zonder te gaan zitten weer zingend omlaag.

Voortplanting

De vogels voelen zich het meest thuis in vochtige landen, moerassige gebieden langs rivieren en plassen met lage vegetatie. Vanaf mei begint het vrouwtje met de nestbouw en het mannetje helpt haar bij het verzamelen van mossen, gras, wortels en haren. Onder aardkluiten, lang hellingen, in de luwte van graspolen, heidestruiken en op andere plaatsen wordt een ondiep kuiltje gedraaid en daarin een nest van gras aangelegd en bekleed met haar. Slechts zelden bevindt het nest zich tot op een hoogte van 1,2 meter in struiken of kreupelhout. Het bouwen ervan neemt 4 dagen tot 3 weken in beslag. Meestal legt het vrouwtje 4-6 witte eieren, deze zijn voorzien van lichtbruine vlekken. Deze eieren worden pas na het leggen

van het laatste ei door beide partners gedurende 12-13 dagen bebroed; het mannetje broedt overigens alleen overdag.

De broedaflossing wordt bij de Engelse gele kwikstaart als volgt beschreven: de partner die het nest verlaten had om voedsel te zoeken, vliegt het territorium weer binnen en gaat ergens zitten. Hij kijkt rond of alles in orde is en vliegt dan naar de grond, gewoonlijk ongeveer 50 m van het nest verwijderd. Dan roept hij en loopt wat rond, terwijl hij hier en daar pikt. Maar al gauw verschijnt de broedende vogel, die zich eerst een eind van het nest verwijderd heeft, en roept eveneens zodra hij over de aflossende vogel heen vliegt. Deze laatste loopt nu naar het nest toe, maar dat gebeurt al voedsel oppikkend en daarom wordt de waarnemer tergend langzaam. Het roepen eindigt pas wanneer het nest bijna bereikt is. Ook komt het voor, dat het vrouwtje zich meestal uit staande vlucht rechtstreeks op het nest neerlaat. De jongen hebben bij het uitkomen al dons en kunnen na ± 4 dagen zien. Bij stoornis vliegen ze al uit wanneer ze 10 dagen oud zijn, maar normaal pas op de elfde tot dertiende dag, terwijl ze op de zestiende of zeventiende dag geheel vliegvlug zijn. Ze worden nog enkele weken gevoerd door de oudervogels, die een enkele maal nog een tweede broedsel groot brengen.

Rode lijst

De gele kwikstaart staat in Nederland op de rode lijst en op Europees niveau is er een licht dalende trend te zien. Buiten de broedtijd leven de kwikstaarten gezellig met elkaar, zij slapen dan tussen het riet, en in struiken of bomen. Overwinterende en trekkende troepen slapen soms in duizenden exemplaren bij elkaar. In de natuur eten de kwikstaarten kevertjes en hun larven, sprinkhanen, maar ook spinnen, wormen en allerlei kleine weekdieren. In de volière houdt men de vogels op een prima insectenpaté, aangevuld met pinky's meelwormen en buffalo's. De vastgestelde ringmaat is 2,6 mm.